

Bu sayı ne içeriyor?

Dr. Zeki Öngen

PH Gündem'in yeni yıldaki bu ilk sayısı iki olgu ile aklımıza takılan iki soruya güncel yayınlar ışığında yanıt arayan bir derleme içeriyor.

Birinci olguyu Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden Uz. Dr. Sena Sert Şekerci hazırladı. Bu olgu, yüzeysel bakışta düzeltme girişimi sonrasında pulmoner hipertansiyonu olan bir doğuştan kalp hastalığı olgusu gibi görülmekle birlikte ayrıntılı incelendiğinde farklı bir durum ile karşılaşılabilceğine güzel bir örnek oluşturmaktadır. Ayrıntılı incelemede kullanılan çoklu görüntüleme yöntemlerinin tanıda nasıl yönlendirici olabileceği somut olarak vurgulanmaktadır. Hastanın hemodinamik verileri de öğretici birçok noktayı içermektedir. Soldan sağa şantlı olgularda pulmoner damar direncini hesaplamadan pulmoner hipertansiyon yargısına varılmaması gereği, özellikle yaşı ileri ve mitral kapağa da girişim yapılan olgularda kalbin sağ tarafının hemodinamisi girişime uygun görünürken kararı vermeden önce sol tarafa da bakılması zorunluluğu açık bir biçimde gösterilmiştir.

Bir başka olguyu içeren ikinci yazı, ilişkili yayınları da irdelemesi bakımından öncekinden farklı bir biçim ile sunulmuştur. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Kardiyoloji Enstitüsünden Doç. Dr. Ümit Yaşar Sinan ve arkadaşları, pulmoner hipertansiyonda hemen her zaman görünen pulmoner arter genişlemesinin sol koroner arter ana dalına yaptığı ve ölümcül olabilecek sonuçlar doğurabilecek basının tanı ve tedavisini aktarmışlardır. Bu olguda da tanı ve tedavide çoklu görüntüleme yöntemlerinin ne kadar yardımcı olacağı bir kez daha vurgulanmıştır. Doğuştan kalp hastalığına bağlı pulmoner arter hipertansiyonlu olgudan iki temek ders çıkartıyoruz. Birincisi, önceki olguda olduğu gibi, hastanın sorununu çözmek için kalbin hep sağ tarafına değil sol tarafına da bakma gereğidir. İkincisi ise alt yapımız ve becerimiz yeterli olsa bile doğuştan kalp hastalığında her gördüğümüz deliği kapatmama durumu, anatomi ile fizyolojiyi birlikte değerlendirme zorunluluğudur.

Kronik tromboembolik pulmoner hipertansiyonda (KTEPH) tedavi edici bir yöntem olan pulmoner endarterektomiden (PEA) sonra ne yazık ki önemli bir hasta grubunda pulmoner basınçların normalleşmediği gözlenmektedir. Bu olgularda yerleşmiş iki tamamlayıcı tedavi seçeneği balonlu pulmoner anjiyoplasti ve/ya da tıpsal tedavidir. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp fakültesi Kardiyoloji Anabilim Dalından Doç. Dr. Burçak Kılıçkiran Avcı bu hastalarda bir başka yöntem etkili olabilir mi sorusuna yanıt arayan bir çalışmayı derlemiştir. Bu yayında, önce idiyopatik pulmoner arter hipertansiyonunda (İPAH) güvenli olduğu gösterilen daha sonra korunmuş ejeksiyon fraksiyonlu kalp yetersizlikli (KEFKY) olguların pulmoner basınçlarına etkisi sinan pulmoner arter denervasyon tedavisinin (PADN) PEA sonrası pulmoner hipertansiyonu süregelen hastalardaki etkisi araştırılmıştır. İPAH'lı olgularda beta blokerlerin pulmoner basıncı düşürmemesine karşın bu yöntemin nasıl etkili olduğu, KEFKY'li olgularda PADN tedavisinin nasıl olup da pulmoner arter uç basıncını da düşürdüğü, nakledilmiş kalplerin konağın sinir sistemi ile yeniden innerve edilmesi gibi ablasyon sonrası pulmoner arterler yeniden innerve olacak mı benzeri sorular yanıtlarını bekleyedursun sözü edilen çalışmada PADN tedavisinin PEA sonrası uygulandığında hem hemodinamiyi hem de kliniği düzelttiği gösterilmiştir. Kök hücre nakli, vektörler aracılığı ile gen taşınması gibi bu yöntem de gelecekte pulmoner hipertansiyon tedavisinde ilaçları tamamlayıcı ilaç dışı seçeneklere kavuşulacağı yönünde ümit vermektedir.

Dr. Kılıçkiran Avcı'nın sorduğu ikinci sorunun yanıtını araştıran çalışma pulmoner hipertansiyon tanısını içeren incelemelerde bir ölçütün değişim önerisini içeriyor. Altıncı Dünya Pulmoner Hipertansiyon Sempozyumunda pulmoner hipertansiyon tanı eşiği olarak önerilen ve herkesin yeni yazılmakta olan Avrupa kılavuzuna gireceğinden emin olduğu hemodinamik parametrenin ekokardiyografi ölçümlerine nasıl yansımaları gerektiği Cleveland Klinik kaynaklı bir çalışmada incelenmiştir. Son bölümde bu çalışma özetlenirken günlük uygulamaya özellikle tedavi açısından nasıl yansıtacağı irdelemektedir. Bu yazıdan bilimsellik yönü açısından da bir ders çıkartmak gereklidir. Ne kadar önemli bir kurum olunursa olunsun tek bir klinikten elde edilen verilerin bilimsel geçerlilik kazanabilmesi, yaygın bir ölçüt olarak kullanılabilmesi için bir başka veri tabanında da geçerli olduğunun kanıtlanması gereğidir.

Her bilimsel yayını olduğu gibi eleştirel bir bakış ile okuyacağınız PH Gündem'in bu sayısı aracılığı ile herkese sağlıklı yıllar dilerim.

Dr. Zeki Öngen

PH Gündem 2022 1. Sayı Editörü